

HOVRÄTTEN FÖR
NEDRE NORRLAND

DOM
2020-05-05
Sundsvall

Mål nr
B 1076-19

Rotel 12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts dom den 26 juni 2019 i mål nr B 902-19, se bilaga A.

PARTER (antal tilltalade 1)

Motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Stig Andersson
Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål Östersund

Klagande (Tilltalad)

Stavre Mjolk AB, 559102-2370
Västerstavre 181
835 97 Offerdal

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Erik Boberg
Advokatfirman Abersten
Hamngatan 15
831 34 Östersund

SAKEN

Företagsbot

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens beslut på så sätt att det belopp som Stavre Mjolk AB ska betala i företagbot bestäms till 40 000 kr.

Erik Boberg får ersättning av staten för arbete med 4 944 kr, varav 989 kr utgör mervärdesskatt.

Kostnaden för försvararen ska staten stå för.

Dok.Id 167828

Postadress
Box 170
851 03 Sundsvall

Besöksadress
Södra Tjörngatan 2

Telefon
060-18 68 00
E-post: hovratten.nedrenorrland@dom.se
www.hovrattenfordrenorrland.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Stavre Mjölks AB (bolaget) har yrkat i första hand att talan om företagsbot ska ogillas och i andra hand att storleken på företagsboten ska sättas ned.

Åklagaren har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

UTREDNINGEN I HOVRÄTTEN

I hovrätten har åberopats samma bevisning som vid tingsrätten. De videoinspelade förhören från tingsrätten har spelats upp. Vidare har på bolagets begäran vittnesförhör hållits med Berit Agerberg

Berit Agerberg har uppgivit i huvudsak följande. Hon har varit i kontakt med länsstyrelsen vid flera tillfällen. Det var väldigt svårt att få fram vad som gällde. Hon pratade med två olika handläggare. Till slut fick hon beskedet att man nog brukar göra en dispensansökan. Hon fick dock intrycket att den var av mer formell karaktär då handläggaren uppgav att det i Norrland inte var några problem eftersom det finns så mycket skog och man behöver öppna landskap. När grävmaskinisten kom och hon gav honom besked om vilka holmar och rösen hon ville ha kvar och vilka han fick ta bort hade hon ännu inte fått besked från länsstyrelsen. När det var grävt och iordninggjort tog hon kontakt med länsstyrelsen igen som sa att de skulle ansöka om dispens i efterhand. Hon tog då kontakt med Susanne Olsson och bad henne att skicka in ansökan. Hon bad Susanne Olsson eftersom hon kunde argumentera bättre i frågan om behovet av att ta bort några odlingsrösen.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

En näringsidkare som begått brott i utövningen av näringsverksamhet ska åläggas företagsbot, om det för brottet är föreskrivet strängare straff än penningböter och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten (36 kap. 7 § brottsbalken).

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet i ett biotopskyddsområde vidtar någon åtgärd som kan skada naturmiljön döms för brott mot områdesskydd till böter eller fängelse i högst två år (29 kap. 2 § 1 st. 1 p och 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken). Om gärningen är ringa döms inte till ansvar (29 kap. 11 § samma balk).

Odlingsröse är ett sådant biotopskyddsområde som bestämmelserna avser. Ett odlingsröse definieras i förordningen som ”på eller i anslutning till jordbruksmark upplagd ansamling av stenar med ursprung i jordbruksdriften” (5 § och bilaga 1 till förordningen [1998:1252] om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Susanne Olsson har vidgått att det tagits bort odlingsrösen och att det ålegat henne att ansöka om dispens. Hon har dock ifrågasatt om samtliga platser där de grävt utgjort biotopskyddade odlingsrösen.

Åklagaren har som bevisning, förutom fotografier av platsen efter vidtagna grävningstätgar tagna vid länsstyrelsens besök den 28 september 2017, åberopat flygbilder över områdena som visar hur dessa såg ut innan grävningstätgarna vidtogs. Av dessa flygfoton går det att se att det funnits stenar på flera av de aktuella platserna medan endast växtlighet kan urskiljas på fotografierna av andra platser. Denna bevisning är inte tillräcklig för att åklagaren ska ha styrkt att det funnits biotopskyddade odlingsrösen på samtliga platser där grävning skett. Mot bakgrund av flygfotona och att Susanne Olsson har berättat att det funnits flera skyddade odlingsrösen har åklagaren dock styrkt att ett flertal odlingsrösen som omfattas av biotopskyddsbestämmelserna har tagits bort utan att någon dispensansökan gjorts. Detta har skett av oaktsamhet från Susanne Olssons sida.

Grunden för anmälningsskyldigheten är att värden som finns i odlingsrösen ska bevaras. Genom att gräva och forsla bort odlingsrösen på sätt som skett har naturmiljön skadats. Gärningen framstår därmed inte som obetydlig med hänsyn till det intresse som är avsett att skyddas genom straffbestämmelsen och kan därmed inte anses som ringa.

När storleken av företagsboten bestäms ska, med beaktande av straffskalan för brottet, särskild hänsyn tas till den skada eller fara som brottsligheten inneburit samt till brottslighetens omfattning och förhållande till näringsverksamheten (36 kap. 9 § första stycket brottsbalken). Högsta domstolen har i rättsfallen NJA 2014 s. 139 I-IV uttalat att det är skadan och faran som ska vara grundläggande faktorer för företagsbotens nivå. Andra faktorer som ska beaktas är bl.a. brottslighetens omfattning och dess förhållande till näringsverksamheten.

Mot bakgrund av att storleken av företagsboten ska bestämmas utifrån olika faktorer som kan variera från fall till fall ger schabloniserade belopp enligt hovrättens mening inte tillräckligt utrymme för att beakta relevanta omständigheter.

I förevarande fall har grävningen och bortforslingen av stenar medfört skada på biotopskyddade områden. Det har emellertid varit fråga om en åtgärd som vidtagits vid ett enstaka tillfälle och åtgärderna kan inte sägas utgöra en central del i bolagets näringsverksamhet. Med beaktande härav anser hovrätten att företagsboten ska bestämmas till 40 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B.

Överklagande senast **tisdagen den 2 juni 2020**.

Erik Brattgård

Karin Gustin

Irja Claesson

I avgörandet har deltagit hovrättspresidenten Erik Brattgård, hovrättsråden Karin Gustin, referent, och Irja Claesson samt nämndemännen Lars Andersson och Arianne Sundman. Rätten är enig.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Rotel 2
Doha 15

DOM
2019-06-26
meddelad i
Östersund

Mål nr: B 902-19

PARTER (Antal motparter: 2)

Motpart

Nils-Olof Bäckebyörk, 19670523-8217
Bäcken 224
835 98 Offerdal

Offentlig försvarare:

Advokat Erik Boberg
Advokatfirman Abersten
Hamngatan 15
831 34 Östersund

Åklagare

Kammaråklagare Stig Andersson
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål Östersund
Box 488
831 26 Östersund

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

Nils Olof Bäckebyörk åläggs företagsbot med 20 000 kr.

Ersättning

Erik Boberg får ersättning av staten med 2 415 kr. Av beloppet avser 1 932 kr arbete och 483 kr mervärdesskatt. Nils-Olof Bäckebyörk ska betala hela denna kostnad till staten.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: ostersunds.tingsratt@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 90	måndag - fredag 08:00-16:00

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT

Rotel 2

Doha 15

DOM

2019-06-26

meddelad i

Östersund

Mål nr: B 902-19

Motpart

Stavre Mjolk AB, 559102-2370

Västerstavre 181

835 97 Offerdal

Ställföreträdare:

Susanne Olsson

Västerstavre 181

835 97 Offerdal

Offentlig försvarare:

Advokat Erik Boberg

Advokatfirman Abersten

Hamngatan 15

831 34 Östersund

Åklagare

Kammaråklagare Stig Andersson

Åklagarmyndigheten

Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål Östersund

Box 488

831 26 Östersund

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

Stavre mjölk AB åläggs företagsbot med 70 000 kr.

Ersättning

Erik Boberg får ersättning av staten med 9 660 kr. Av beloppet avser 7 728 kr arbete och 1 932 kr mervärdesskatt. Stavre mjölk AB ska betala hela denna kostnad till staten.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har framställt de yrkanden och åberopat den bevisningen som framgår av domsbilaga 1.

Nils-Olof Bäckebyörk och Stavre Mjölks AB har motsatt sig att betala företagsbot. De har bestritt ansvar för brott under åberopande av att gärningarna är att bedöma som ringa brott och därmed fri från ansvar enligt 29 kap 11 § miljöbalken. De har vitsordat att arbetet utförts och att de i och för sig borde ha inhämtat dispens från länsstyrelsen innan de påbörjade arbetena.

DOMSKÄL

Susann Olsson, företrädare för Stavre Mjölks AB, har medgett att hon låtit ta bort de aktuella odlingsrösen utan att hon dessförinnan ansökt om dispens. Vad avser fastigheten Offerdals Prästbord 1:27 har hon uppgett att hon glömde bort att lämna in en dispensansökan innan hon lät arbetet utföras. Vad avser odlingsrösen på fastigheten Offerdals Prästbord 1:35 har hon uppgett att hon trodde att markägaren lämnade in dispensansökan men hon kontrollerade aldrig detta med ägaren. Susann Olsson har vidare uppgett att hon i efterhand har skickat in dispensansökningar till länsstyrelsen men att länsstyrelsen gett avslag på ansökningarna.

Nils-Olof Bäckebyörk har medgett att han vidtog åtgärden med att ta bort rösen utan att först söka dispens för detta. Han har vidare uppgett att han inte hade kunskap om att han behövde söka dispens för denna åtgärd, att han ifrågasätter om det verkligen är odlingsrösen eftersom han tycker det mest var en samling stenar och skrot samt att han genomförde åtgärden genom att han lät en grävmaskinist gräva upp rösen och han själv körde vagnen bakom. Nils-Olof Bäckebyörk har även uppgett att han sökte dispens i efterhand men fick avslag av länsstyrelsen.

Av utredningen framgår inledningsvis att de vidtagna åtgärderna med att ta bort rösen har gått till på ett sådant sätt att en grävmaskinist har grävt och bortforslat

dem vilket enligt tingsrättens mening visar på ett relativt stort vidtaget ingrepp i markområdet. Tingsrätten konstaterar vidare att det genom vad Susann Olsson och Nils-Olof Bäckebyrk själva uppgett om bland annat rösenas storlek tillsammans med de av åklagaren åberopade fotona är utrett att de rösen som är föremål för tingsrättens prövning är att bedöma som odlingsrösen vilka omfattas av biotopsskyddsbestämmelserna. Eftersom Susann Olsson och Nils-Olof Bäckebyrk låtit ta bort odlingsrösen utan att först ha sökt dispens har de därmed begått brott mot områdesskydd enligt 29 kap 2 § miljöbalken. Utifrån vad Susann Olsson och Nils-Olof Bäckebyrk själva har uppgett finner tingsrätten att de har begått gärningarna av oaktsamhet.

Susann Olsson och Nils-Olof Bäckebyrk har invänt att gärningarna ska bedömas som ringa brott enligt 29 kap 11 § miljöbalken och att de därmed ska vara fria från ansvar. Enligt 29 kap 11 § miljöbalken är en gärning att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som är avsett att skyddas genom straffbestämmelsen. Vid den bedömningen måste gärningen sättas i relation till det intresse som regeln omedelbart syftar till att skydda. Om någon t.ex. underlåtit att iaktta föreskrifter om att vidta skyddsåtgärder och denna underlåtenhet är direkt förenad med straffansvar saknar det betydelse för bedömningen av om någon faktisk skada eller risk för skada uppkommit genom underlåtenheten. Det intresse som straffansvaret syftar till att ta tillvara i exemplet är att föreskrivna skyddsåtgärder vidtas. Överträdelsen kan därför anses vara ringa i objektivet hänseende endast om avvikelsen från den norm som gäller enligt föreskrifterna varit obetydlig, (se RH 2003:22 och NJA II 1998 s. 852 f.)

Kravet på dispens har naturligen sin grund i det allmännas intresse att utöva kontroll över särskilt skyddsvärda områden vars syfte i detta fall är att trygga naturmiljön. I det perspektivet kan enligt tingsrättens mening Susann Olssons och Nils-Olof Bäckebyrks underlåtenhet att ansöka om dispens från biotopsskydd för vidtagna åtgärder inte bedömas som ringa.

Av det anförda följer att tingsrätten har funnit utrett att Susann Olsson och Nils-Olof Bäckebyrk genom oaktsamhet åsidosatt vad som ålegat dem innan de påbörjade åtgärderna med att bortforsla odlingsrösen i enlighet med vad åklagaren har gjort gällande. Av utredningen framgår att tre dispensansökningar till länsstyrelsen har krävts och inlämnats, en för vardera fastighet. Härigenom anser tingsrätten att det är fråga om tre brottstillfällen.

Susann Olsson respektive Nils-Olof Bäckebyrk har ledande ställningar inom de respektive företagen och de har utfört gärningarna i utövningen av sina respektive näringsverksamheter. Tingsrätten finner därför att bolagen ska åläggas företagsbot enligt 36 kap 7 § brottsbalken.

Företagsbotens storlek

Enligt 36 kap 8 § brottsbalken ska en företagsbot fastställas till lägst femtusen och högst 10 miljoner kronor. Av 9 § samma kapitel framgår att när storleken av företagsboten bestäms ska, med beaktande av straffskalan för brottet, särskild hänsyn tas till den skada eller fara som brottsligheten inneburit samt till brottslighetens omfattning och förhållande till näringsverksamheten. Vidare ska även skälig hänsyn tas till om näringsidkaren tidigare ålagts att betala företagsbot.

Åklagaren har uppgett att han vid uträkningen av företagsbotens storlek har utgått från en ”grundavgift” på 25 000 kr och därefter lagt till 5 000 kr för varje otillåtet borttaget odlingsröse. Utifrån vad som framkommit om den skada som brottsligheten inneburit för de skyddade biotoperna finner tingsrätten att botens storlek ska vara lägre än vad åklagaren yrkat. Tingsrätten bestämmer botens ”grundavgift” till 15 000 och ansluter sig därefter till åklagarens bedömning om 5 000 kr i tillägg för varje borttaget odlingsröse. Stavre Mjolk AB åläggs därför att betala en företagsbot om sammantaget 70 000 kr och Nils-Olof Bäckebyrks enskilda firma åläggs betala en företagsbot om sammantaget 20 000 kr.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Rotel 2
Doha 15

DOM
2019-06-26

B 902-19

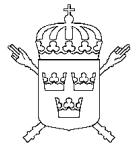
Övrigt

Erik Boberg tillerkänns yrkad ersättning, som är skälig, för sitt offentliga försvar.
Vid denna utgång i målet ska Stavre Mjök AB och Nils-Olof Bäckebyrks enskilda firma betala tillbaka kostnaden till staten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagandeskrift, ställd till Hovrätten för Nedre Norrland, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 17 juli 2019.

Anna Uddenberg

Östersunds tingsrätt
B 2880-18

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT

INKOM: 2019-03-26
MÅLNR: B 902-19
AKTBIL: 1

Stämningsansökan

Övriga svaranden

Stavre Mjolk AB (16559102-2370)

Ansvarsyrkanden m.m.

TALAN OM FÖRETAGSBOT (5000-K1459877-17)

Det yrkas att tingsrätten ålägger Stavre Mjolk AB att betala en företagsbot om trettiofemtusen (35 000) kr på grund av nedan angivna brott begångna i utövningen av bolagets näringsverksamhet.

Bolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Brott mot områdesskydd

Stavre mjolk AB bedriver näringsverksamhet i form av jordbruk.

Ansvarig företrädare för Stavre mjolk AB har någon gång under tiden 26 - 28 september 2017 på av bolaget disponerad jordbruksmark, på fastigheten Offerdals Prästbord 1:35 i Krokoms kommun, bedrivit verksamhet eller vidtagit annan åtgärd som skadat naturmiljön genom att i jordbruksmark låta gräva upp och forsla bort tre odlingsrösen.

Åtgärden har vidtagits trots att den ansvariga företrädaren för bolaget uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåtit att ansöka om dispens för åtgärderna.

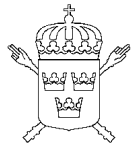
Lagrum: 36 kap 7 § brottsbalken och 29 kap 2 § 1 st 1 p jämfört med 7 kap 11 § 1 st 1 p miljöbalken med beaktande av 5 § 1 st förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och bilagan 1, 3 p till samma förordning

Muntlig bevisning

1. Förhör med företrädaren för Stavre Mjök AB **Susanne Olsson** angående angående vilka åtgärder som vidtogs från bolagets sida innan odlingsröseta togs bort till styrkande av att bolaget inte ansökt om dispens.
2. Förhör med vittnet **Fredrik Pettersson** angående angående vilka kontakter han hade med företrädare för Stavre Mjök inna odlingsröseta togs bort till styrkande av att det var företrädare för Stavre mjök som ville röja marken.

Övrig bevisning

Fotografier (förundersökningsprotokoll s. 7 13) till styrkande av påstådd gärning.

Östersunds tingsrätt
B 2880-18

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT

INKOM: 2019-03-26
MÅLNR: B 902-19
AKTBIL: 2

Stämningsansökan

Övriga svaranden

Stavre Mjolk AB (16559102-2370)

Ansvarsyrkanden m.m.

TALAN OM FÖRETAGSBOT (5000-K1509234-17)

Det yrkas att tingsrätten ålägger Stavre Mjolk AB att betala en företagsbot om femtiotusen (50 000) kr på grund av nedan angivna brott begångna i utövningen av bolagets näringsverksamhet.

Bolaget har inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Brott mot områdesskydd

Stavre mjolk AB bedriver näringsverksamhet i form av jordbruk.

Ansvarig företrädare för Stavre mjolk AB har någon gång under tiden 26 - 28 september 2017, på fastigheten Offerdals Prästbord 1:27 i Krokoms kommun, bedrivit verksamhet eller vidtagit annan åtgärd som skadat naturmiljön genom att i jordbruksmark låta gräva upp och forsla bort sju odlingsrösen.

Åtgärden har vidtagits trots att den ansvariga företrädaren för bolaget uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåtit att ansöka om dispens för åtgärderna.

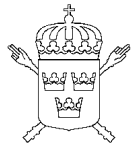
Lagrum: 36 kap 7 § brottsbalken och 29 kap 2 § 1 st 1 p jämfört med 7 kap 11 § 1 st 1 p miljöbalken med beaktande av 5 § 1 st förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och bilagan 1, 3 p till samma förordning.

Muntlig bevisning

1. Förhör med företrädaren för bolaget **Susanne Olsson** angående angående vilka åtgärder som vidtogs från bolagets sida innan odlingsrösen togs bort till styrkande av att bolaget inte ansökt om dispens.
2. Förhör med vittnet **Berit Agerberg** angående vad vilka kontakter Agerberg hade med Susanne Olsson före det att odlingsrösen togs bort till styrkande av att det var företrädare för Stavre mjölk som ville röja marken.
3. Förhör med vittnet **Fredrik Pettersson** angående hans kontakter med företrädare för Stavre mjölk till styrkande av att han anlits av företrädare för Stavre mjölk för att ta bort odlingsrösen.

Bevisning

1. Fotografier (förundersökningsprotokoll s. 7 - 17) till styrkande av påstådd gärning.
2. Faktura till styrkande av att Stavre mjölk AB är den som beställt och låtit utföra åtgärderna. polisutredningen sidan 26.

Östersunds tingsrätt
B 2880-18

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT

INKOM: 2019-03-26
MÅLNR: B 902-19
AKTBIL: 3

Stämningsansökan

Övriga svaranden

Nils-Olof Bäckebyrks enskilda firma (19670523-8217)

Ansvarsyrkanden m.m.

TALAN OM FÖRETAGSBOT (5000-K1509254-17)

Det yrkas att tingsrätten ålägger Nils-Olof Bäckebyrks enskilda firma att betala en företagsbot om trettiotusen (30 000) kr på grund av nedan angivna brott begångna i utövningen av näringsverksamhet.

Som näringsidkare har Nils-Olof Bäckebyrks enskilda firma inte gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten.

Brott mot områdesskydd

Nils-Olof Bäckebyrk bedriver enskild näringsverksamhet i form av jordbruk.

Bäckebyrk har någon gång under tiden 26 - 28 september 2017 på av honom i sin verksamhet disponerad jordbruksmark på fastigheten Änge 1:2, Krokoms kommun, bedrivit verksamhet eller vidtagit annan åtgärd som skadat naturmiljön genom att i jordbruksmark låta gräva upp och forsla bort två odlingsrösen.

Åtgärden har vidtagits trots att den ansvariga företrädaren uppsåtligt eller av oaktsamhet underlåtit att ansöka om dispens för åtgärderna.

Lagrum: 36 kap 7 § brottsbalken och 29 kap 2 § 1 st 1 p jämfört med 7 kap 11 § 1 st 1 p miljöbalken med beaktande av 5 § 1 st förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och bilagan 1, 3 p till samma förordning.

Muntlig bevisning

Förhör med enskilde näringsidkaren **Nils-Olof Bäckebyrk** angående angående vilka åtgärder som vidtogs från hans sida innan odlingsröseta togs bort åtalad gärning, Bäckebyrk förnekar brott.

Bevisning

Fotografier (förundersökningsprotokoll s. 7 - 17) till styrkande av påstådd gärning.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se